

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»
Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

Навчально-методичний комплекс
наскрізної програми практики здобувачів
другого (магістерського) рівня
вищої освіти за спеціальністю
014.07 Середня освіта (Географія)

Навчально-методичний комплекс наскрізної програми практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія). – Івано-Франківськ, 2021. – 46 с.

Розробник:

Бєлова Н.В. – доцент кафедри географії та природознавства ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», кандидат географічних наук.

Рецензенти:

Червінська І.Б. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки початкової освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Галущак І.Є. – доктор педагогічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Наскрізна програма практики затверджена на засіданні кафедри географії та природознавства (протокол № 14 від «29» червня 2021 р.).

Програма носить наскрізний характер і дає повне уявлення про систему практичної підготовки за відповідною кваліфікаційною підготовкою, формує у студентів практичні навички професійної діяльності з обраного фаху.

Програма передбачає планове, поетапне засвоєння студентами практичних і професійних навичок та застосування в реальних умовах теоретичних знань, отриманих при вивченні дисциплін психолого-педагогічного та географічного циклів навчальних програм.

Для кожного етапу практики програма дає рекомендації щодо оформлення звітної документації та пояснення до її упорядкування.

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Мета і завдання практики.....	6
3. Результати проходження практики.....	8
4. Організація і керівництво практикою.....	9
5. Бази проходження практики.....	12
6. Зміст науково-дослідної практики.....	13
7. Зміст виробничої (педагогічної) практики.....	18
8. Форми і методи контролю.....	22
9. Критерії поточного та підсумкового оцінювання.....	23
10. Політика проведення практик.....	25
11. Рекомендована література.....	27
12. Додатки.....	31
<i>Додаток А.</i> Взірці документів для оформлення матеріалів науково-дослідної практики.....	31
<i>Додаток Б.</i> Взірці документів для оформлення матеріалів виробничої (педагогічної) практики.....	40

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Виробнича практика в системі вищої освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти є невід'ємним компонентом професійної підготовки здобувачів до педагогічної та науково-педагогічної діяльності. Практика є видом практичної діяльності здобувачів вищої освіти спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) щодо здійснення освітнього процесу в закладах загальної середньої та професійної освіти, включаючи організацію навчальної діяльності з географічних дисциплін, виховну, організаційну, методичну та науково-дослідну роботу. Вона сприяє набуттю вмінь і навичок професійної діяльності для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Діяльність студентів під час проходження практик є аналогом професійної роботи вчителя (викладача), адекватна змісту і структурі педагогічної діяльності, організовується в реальних умовах навчальних закладів. Вона характеризується тим же розмаїттям стосунків (з учнями, батьками, вчителями, студентами) і функцій, що й діяльність учителя (викладача), тому ця робота повинна ґрунтуватися на професійних знаннях, спиратися на певний теоретичний фундамент. Під час проходження практик студенти шляхом власного досвіду набувають умінь і навичок викладання географії та виховання дітей, вчать самостійно і творчо застосовувати знання, здобуті у процесі навчання в університеті.

Наскрізна програма практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія) розроблена відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Положення про організацію та проведення практики у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 805 від

27.11.2019 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-805.pdf>).

Програма передбачає проведення двох видів практики:

1) науково-дослідна практика, магістерська робота – обсягом 15 кредитів ЄКТС, 450 год., 1-3 семестр на першому та другому курсі;

2) виробнича (педагогічна) практика – обсягом 12 кредитів ЄКТС, 360 год., 2-3 семестр на першому та другому курсі.

Формування професійних умінь і навичок здійснюється на навчальних заняттях з усіх дисциплін та в процесі практик. Неперервна практика передбачає включення до систематичної педагогічної діяльності протягом усього терміну навчання у ЗВО. Ця система передбачає поступове ускладнення діяльності від курсу до курсу, виходячи з цілей і завдань навчання на кожному етапі професійної підготовки, ступеня теоретичної забезпеченості і ступеня самостійності студентів у процесі діяльності, рівня підготовки та індивідуальних особливостей студентів.

До керівництва практикою студентів залучаються кращі вчителі (викладачі) шкіл та освітніх установ. Дякуючи їх наполегливій роботі практики набувають професійної та методичної спрямованості. Перед проходженням будь-якої практики проводиться настановча конференція під час якої студенти-практиканти знайомляться з порядком проведення практики, її програмою, отримують індивідуальні завдання, пов'язані з науково-дослідною роботою. Виконання цих завдань дає можливість студенту поєднувати теоретичні знання з практичною роботою педагога. Практика закінчується письмовим звітом студента, поданням необхідної документації, після чого він отримує диференційований залік. На звітній конференції узагальнюється, здобутий студентом під час практики, професійний досвід у вигляді презентації.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою науково-дослідної практики є поглиблення і закріплення знань студентів магістратури з питань організації і форм здійснення процесу наукових досліджень в сучасних умовах; формування вмінь і навичок опрацювання результатів педагогічного експерименту; формування вміння вирішувати конкретні дослідницькі завдання згідно умов педагогічного процесу; формування та розвиток у студентів-магістрантів потреби систематичного поновлення і творчого застосування теоретичних знань і практичних навичок ведення наукових досліджень. Науково-дослідна практика сприяє розвитку професійної самосвідомості, культури спілкування, формуванню теоретичного, практичного та особистісно-мотиваційного компонентів професійної компетентності практикантів. Під час такої практики виникає можливість апробувати результати досліджень, що проводяться здобувачем під час написання магістерської роботи.

Мета виробничої (педагогічної) практики полягає у підготовці фахівців до здійснення освітнього процесу з вивчення географічних навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти; ознайомлення студентів з практичною діяльністю освітніх установ, де працюють фахівці з географічною освітою; набуття навичок самостійного пошуку та збору інформації, яка буде використана в подальшому при підготовці дипломних робіт; набуття навичок оформлення результатів роботи у формі звіту та подальшого його захисту. У результаті практики у здобувачів формується потреба систематично оновлювати свої знання та творчо їх застосовувати. Крім того, під час виробничої (педагогічної) практики у здобувачів вищої освіти закладається власний творчий стиль педагогічної діяльності.

Основними завданнями науково-дослідної практики є:

- формування вміння використовувати методи наукового дослідження;
- проведення експериментальних досліджень у відповідності до теми магістерської роботи;
- оволодіння сучасною методологією наукового дослідження;

- закріплення знань, умінь і навичок, здобутих у процесі вивчення дисциплін за магістерською програмою;
- застосування сучасних методів збирання, аналізу та оброблення наукової інформації (методи спостереження, опитування, природного експерименту, вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду);
- набуття навичок викладати здобуті результати у вигляді звітів, публікацій, доповідей;
- формування уявлень про сучасні інформаційні технології наукової інформації;
- формування навичок самоосвіти і самовдосконалення, сприяння активізації науково-дослідної діяльності магістрантів.

Завданнями виробничої (педагогічної) практики є наступні:

- проходження інструктажу, отримання завдання на практику;
- налагодження контактів з новим колективом, ознайомлення зі специфікою/профілем діяльності ЗЗСО, виробничими технологіями і методами, посадовими обов'язками працівників;
- розвиток вмінь і навичок практикантів збирати інформацію, необхідну для вивчення психолого-педагогічних особливостей учнівського колективу і окремого учня, зокрема: проводити відповідні спостереження за учнями, готувати матеріали та проводити анкетування серед них, робити аналіз розкладу уроків, творчо використовувати теоретичні знання та практичний досвід учителів, робити аналіз і узагальнення зібраних матеріалів та складати відповідні характеристики;
- пошук, збір та систематизація інформації, дотичної то тематики дослідницької роботи студента;
- підготовка та захист звіту з виробничої (педагогічної) практики.

У результаті проходження практики у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія) повинні бути сформовані такі **компетентності:**

✓ ІК. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані завдання, педагогічні ситуації та практичні проблеми в галузі географічної освіти із застосуванням сучасних технологій та методів дослідження.

✓ ЗК 02. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, самостійного вивчення нових методів дослідження.

✓ ЗК 03. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

✓ ЗК 04. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

✓ ЗК 07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у процесі виявлення та оцінки педагогічних ситуацій, вироблення рішень щодо їх усунення.

✓ ЗК 08. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

✓ СК 10. Здатність упроваджувати сучасні освітні технології, інноваційні підходи, передовий педагогічний досвід у курсах географії основної і старшої школи.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Програмні результати проходження практики передбачають:

✓ ПРН 01. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички у науково-педагогічній діяльності, враховуючи індивідуальні особливості здобувачів освіти.

✓ ПРН 04. Вміти застосовувати географічно-наукові знання і практичні уміння і навички, які є теоретичними основами побудови змісту навчального матеріалу дисциплін географічного циклу основної і старшої школи.

✓ ПРН 06. Здатність продемонструвати знання основ професійно-орієнтованих дисциплін спеціальності в галузі організації та планування освітнього процесу в основній і старшій школі.

✓ ПРН 07. Уміння виконувати відповідні експериментальні дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою.

✓ ПРН 08. Вміння використовувати цифрові технології та базове програмне забезпечення, онлайн-сервіси, відкриті електронні освітні ресурси, здійснювати пошук інформації в різних джерелах

✓ ПРН 09. Здатність до творчого пошуку під час організації краєзнавчо-туристичної роботи, нестандартного розв'язання освітніх педагогічних проблем і ситуацій.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практик покладається на керівника закладу вищої освіти. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює керівник практики університету, який за рішенням ректора університету підпорядкований першому проректору. Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечує кафедра географії та природознавства. До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені викладачі кафедри.

Керівник практики від Факультету природничих наук:

1) перед початком практики перевіряє наявність необхідних місць для студентів-практикантів у базових закладах згідно укладених угод і подає необхідну інформацію на кафедру географії та природознавства та керівнику виробничої (педагогічної) практики університету;

2) згідно угод, укладеними між університетом та базовими закладами про проведення практик, проводить розподіл студентів за базами практик, готує проєкт наказу;

3) перед початком практики забезпечує необхідною документацією з практики методистів, керівників базових закладів освіти, студентів-практикантів;

4) бере участь в організації і проведенні настановних конференцій з практики, надає рекомендації й настанови щодо проходження практики;

5) проводить інструктаж з техніки безпеки і охорони праці (у разі потреби тісно співпрацює з інженером з техніки безпеки);

6) повідомляє студентів про порядок звітності з практики;

7) у тісному контакті з викладачами відповідних кафедр та керівниками баз практики забезпечує належний рівень її проведення згідно з програмою;

8) контролює умови праці і побуту студентів та проведення з ними на місці проходження практики обов'язкових інструктажів з охорони праці й техніки безпеки;

9) контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку за місцем проходження практики, організовує облік відвідування бази практики студентами й методистами;

10) вибірково відвідує заходи, які проводить студент-практикант, аналізує, оцінює їх, надає методичну допомогу;

11) бере участь в організації і проведенні підсумкових конференцій з практики, оцінюванні її результатів; обговорює результати практики на засіданнях кафедри географії та природознавства, Вченій раді факультету природничих наук;

12) контролює своєчасність виставлення загальної оцінки з практики у відомість практик і подання її в деканат факультету;

13) на основі відгуків наукових керівників і керівників від бази практики, по завершенню семестру та навчального року, подає деканові факультету, керівнику виробничої практики університету письмовий звіт про хід, результати практики із зауваженнями і пропозиціями щодо подальшого вдосконалення та організації її проведення.

Науковий керівник магістерської роботи та керівники-методисти від кафедри педагогіки та освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика та кафедри психології:

1) разом з керівниками практики від університету, керівником бази практики закріплюють студентів за місцем проходження практики;

- 2) з керівником від бази практики визначають теми залікових заходів, що будуть проводитися студентами-практикантами;
- 3) допомагають студентам скласти індивідуальний план роботи на весь період практики, консультують з теми науково-дослідної роботи;
- 4) спостерігають за практичною діяльністю студентів-практикантів, визначають їх рівень підготовки до професійної діяльності, диференційовано підходять до завдань, які повинен виконати студент-практикант;
- 5) надають студентам консультації щодо виконання програми практики;
- 6) відвідують залікові заходи, аналізують й оцінюють їх;
- 7) беруть участь у настановчій та підсумковій конференціях, нарадах з питань практики на факультеті, університеті, базі практики;
- 8) беруть участь у проведенні заліку з практики і разом з факультетським керівником оцінюють роботу студента-практиканта.

Студенти-практиканти зобов'язані:

- 1) до початку практики одержати від керівника практики навчального закладу консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- 2) своєчасно прибути на базу практики;
- 3) у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- 4) вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- 5) нести відповідальність за виконану роботу;
- 6) приходити не пізніше як за 15 хв. до початку уроків;
- 7) перебувати на місці проходження практики щоденно (якщо немає інших обставин, що вимагають подальшої присутності);
- 8) у випадку відсутності або запізнення повідомляти про це старосту, керівника і методиста практики, пояснювати причину відсутності або запізнення, надавати при цьому необхідні документи, що засвідчують хворобу тощо;
- 9) відвідувати консультації, методичні наради, які проводить керівник або методист з практики;

- 10) у встановлений термін здати звіт про виконання завдань практики;
- 11) своєчасно скласти залік з практики.

Підведення підсумків практики

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Документація з практики, визначена програмою практики, здається студентами-практикантами на перевірку упродовж трьох днів після закінчення практики.

Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписами керівників практики.

Оцінка студента за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатом підсумкового контролю.

Студенти, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час при наявності відповідних довідок.

Студент, який отримав незадовільну оцінку з практики, за рішенням деканату факультету природничих наук, може бути відрахований з університету.

Результати практики для освітнього рівня «магістр» оцінюються за 100-бальною шкалою.

5. БАЗИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Науково-дослідну практику та написання магістерської роботи студенти спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) проходять на базі кафедри географії та природознавства факультету природничих наук ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Виробничу (педагогічну) практику студенти проходять на базах практик згідно укладених угод між ДВНЗ «Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника» та закладами освіти різних рівнів і форм власності. Детальний їх перелік наведений на сайті кафедри географії та природознавства у вкладці «Практика» за покликанням: <https://kgip.pnu.edu.ua/014-07-%d1%81%d0%b5%d1%80%d0%b5%d0%b4%bd%d1%8f-%d0%be%d1%81%d0%b2%d1%96%d1%82%d0%b0-%d0%b3%d0%b5%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d1%8f-%d1%83%d0%b3%d0%be%d0%b4%d0%b8/>

6. ЗМІСТ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Етапи роботи студентів у процесі виробничої науково-дослідної практики:

I етап (розвиває вміння у студента-практиканта здійснювати критичний аналіз, оцінку та синтез нових та комплексних ідей для вирішення актуальної наукової проблеми в галузі географічної освіти; здійснювати ґрунтовний моніторинг наукових джерел інформації щодо досліджуваної проблеми; визначати рівень об'єктивності фактологічної інформації в різних видах наукових джерел, оцінювати достовірність та репрезентативність джерел інформації).

1) вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри та відповідно до наукової проблеми дослідження магістерської роботи;

2) визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;

3) визначення структури та основних завдань магістерського дослідження;

4) оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;

5) апробація основних теоретичних і практичних рекомендацій магістерської роботи (у формі лекційних, практичних, семінарських занять, виступів на конференціях, написанні наукових статей, рекомендацій до органів влади й управління тощо).

II етап (розвиває вміння у студента-практиканта формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробленості; кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих у фахових і методичних виданнях; презентувати результати своїх досліджень на наукових конференціях, семінарах, вебінарах тощо).

1) обґрунтувати актуальність, визначити мету, завдання і план наукового дослідження з проблеми дипломної роботи магістра;

2) скласти список авторефератів за темою магістерської роботи та проаналізувати мету, завдання, об'єкт, предмет, результати дослідження (не менше 10 авторефератів);

3) ознайомитися зі змістом відгуків на автореферати наукових робіт;

4) ознайомитися зі змістом рецензій викладачів на науково-методичні розробки;

5) підготувати проєкт відгуку на автореферат кандидатської дисертації;

6) скласти бібліографічний список наукових публікацій за темою магістерської роботи;

7) підготувати статтю для публікації в збірнику студентських наукових статей університету (Еврика) та інших виданнях;

8) взяти участь у роботі круглих столів, конференцій, проблемних семінарів, інтернет-конференціях тощо;

9) підготувати та провести засідання наукового гуртка згідно до тематики магістерської роботи;

10) опрацювати правила наукового цитування та посилання на джерельну базу дослідження;

11) ознайомитися із заходами щодо запобігання академічній недоброочесності (плагіату). Політика щодо академічної доброочесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”»

https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf

12) підготувати звіт про проходження практики і складання диференційованого заліку.

III етап (розвиває вміння у студента-практиканта виявляти причинно-наслідкові зв'язки з виявленого у наукових джерелах фактичного змісту та проектувати конструктивно-інтерпретаційні моделі на підставі результатів наукових досліджень в освіті; використовувати сучасні інформаційно-цифрові та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації даних тощо).

Заключний етап – є останнім етапом практики, на якому магістрант узагальнює зібраний матеріал відповідно до програми практики; визначає його достатність і вірогідність.

Методичні рекомендації для студентів з організації та проведення науково-дослідної практики

Рекомендації з вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою

Наукова робота виконується на основі глибокого вивчення літературних джерел. Підбір і вивчення літератури для виконання наукового дослідження є одним із важливих етапів роботи студента. Пошук літературних джерел можна проводити різними методами, студент-дослідник практично реалізує знання, здобуті в процесі вивчення курсів: «Вступ до спеціальності», «Методика викладання географії» і користується порадами свого керівника. Можна запропонувати такий загальний порядок опрацювання літературних джерел:

- ✓ вивчення фондів бібліотеки університету та інших бібліотек за тематичними й авторськими каталогами;
- ✓ вивчення літератури, зібраної у фондах фахових навчальних кабінетів, наукових лабораторій і кафедр університету;

- ✓ ознайомлення з науковими публікаціями провідних науковців кафедри, факультету, університету тощо;
- ✓ робота з періодичними виданнями фондів читального залу бібліотеки університету;
- ✓ інші джерела за порадою керівника.

Рекомендації щодо підготовки доповіді на звітну наукову конференцію студентів кафедри географії та природознавства (квітень місяць, щорічно)

План доповіді – аналогічний плану статті, проте специфіка усного мовлення викликає суттєві зміни у формі та змісті. При написанні доповіді треба врахувати, що значна частина матеріалу викладена на плакатах (слайдах). На плакатах зазвичай подають: математичні розрахунки, метод розв'язання, алгоритми, структуру системи, схему експерименту, виявлені залежності в табличній або графічній формі тощо. Тому в доповіді викладають коментарі (але не повторення!) до ілюстративного матеріалу, це дає змогу на 20-30 % її скоротити.

Слід також мати на увазі, що за 10 хвилин людина може прочитати матеріал, розміщений на чотирьох сторінках машинописного тексту (через 1,5 інтервали), тому обсяг доповіді зазвичай є меншим від обсягу статті. Крім того, доповідач повинен реагувати на попередні виступи за темою його доповіді. Полемічний характер доповіді викликає інтерес слухачів і підвищує їхню активність.

Рекомендації щодо оформлення звітних документів

з науково-дослідної практики

За підсумками проведення практики студент подає на кафедру звіт з практики. Звіт складається у письмовій формі за окремими розділами тематичного плану, дотримуючись послідовності у висвітленні питань, які зазначені у його змісті. Виклад повинен бути оригінальним, самостійним, а не

переписаним з підручників, а додані документи, реєстри, таблиці повинні бути заповнені фактичними даними. Звіт і додатки мають бути пронумеровані, підшиті та підписані студентом.

Перелік звітних документів:

1. Щоденник практики (*додаток А*);
2. Звіт з науково-дослідної практики;
3. Текст статті за темою магістерського дослідження у електронному і паперовому варіанті;
4. Аналіз результатів педагогічного експерименту (за наявності);
5. Звіт про експериментальні дослідження за тематикою дипломної роботи (за наявності);
4. Конспекти лекцій, практичних і семінарських занять у електронному і паперовому варіанті.

По закінченню практики проводиться підсумкова конференція, до якої студенти готують звіт та презентують результати виконаних завдань.

Щоденник повинен містити:

1. Титульна сторінка виконана за зразком (*додаток А*);
2. Щоденний розклад роботи на період практики;
3. Нотатки.

Звіт про практику повинен в себе включати:

1. Вступ (мета і задачі практики, питання, що містяться в звіті);
2. Характеристика робіт, що виконується студентами під час практики, і матеріалів, зібраних для виконання дипломної роботи: текстова частина з критичною оцінкою організації обліку, контролю, аналізу та аудиту в ЗЗСО; аналітична частина, яка формується з аналітичних таблиць і висновків до них;

3. Висновки про практику з пропозиціями щодо покращення освітньої діяльності та організації практики;

4. Додатки (перелік матеріалів, зібраних під час проходження практики для написання дипломної роботи – заповнені первинні документи, розроблені таблиці, відомості, таблиці аналітичного обліку).

Рекомендації щодо оцінювання результатів науково-дослідної практики

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- 1) успішне проходження інструктажу: максимальна кількість балів – 10;
- 2) активність в процесі проходження практики: регулярне відвідування закладу освіти, де відбувається практика, ознайомленість зі специфікою/профілем діяльності, позитивні відгуки працівників: максимальна кількість балів – 30;
- 3) вчасне подання звіту, оформленого згідно вимог, успішний захист звіту: максимальна кількість балів – 60.

Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

7. ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Зміст навчальної роботи студента під час виробничої (педагогічної) практики складається з таких видів діяльності:

- спостереження за навчально-виховною роботою бази практики;
- відвідування занять викладачів бази практики; занять досвідчених вчителів різних типів навчальних закладів;
- ознайомлення з навчальними планами і програмами курсів дисциплін, вивчення документації;

- ознайомлення з методичним забезпеченням курсів дисциплін;
- підготовка текстів лекцій, уроків;
- підготовка та проведення практичних та лабораторних занять;
- розробка та проведення контрольних робіт, тестових та ситуаційних завдань;
- надання бази практики допомоги в удосконаленні навчально-методичних комплексів тощо.

У змісті виробничої (педагогічної) практики передбачається виконання таких змістових модулів:

Змістовий модуль I. Організаційна робота

(організаційна діяльність здобувача-практиканта – розвиває вміння планувати, організовувати та презентувати результати власної педагогічної діяльності)

1. Розробка індивідуального плану роботи студента-практиканта;
2. Ведення щоденника практики;
3. Оформлення конспектів проведених занять;
4. Оформлення протоколів аналізу двох занять проведених вчителями і двох – проведених колегами-практикантами;
5. Оформлення і ведення документації щодо результатів виробничої (педагогічної) практики;
6. Підготовка звіту про результати практики.

Змістовий модуль II. Навчальна робота

(освітня діяльність здобувача-практиканта у ЗЗСО III ступеня – розвиває вміння організовувати та проводити різні форми навчальних занять з географії у ЗЗСО й закладах професійної освіти, використовуючи інноваційні освітні технології; ефективно організовувати педагогічне спілкування)

1. Планування власної освітньої діяльності, підготовка до занять;
2. Складання планів-конспектів уроків та інших занять;

3. Підбір та використання інноваційних, інформаційно-цифрових технологій навчання в процесі занять (мультимедійні презентації, аудіо-, відео-контент тощо);

4. Розробка і використання на заняттях інтерактивних методів навчання;

5. Проведення навчальних занять за розкладом ЗЗСО;

6. Проведення консультацій для учнів 10-11 кл.

Змістовий модуль III. Методична робота

(методична діяльність здобувача-практиканта – розвиває вміння критично аналізувати й оцінювати традиційні форми і методи навчання географічних дисциплін; розробляти та удосконалювати методичні матеріали щодо забезпечення освітнього процесу; оцінювати якість навчально-виховного процесу та освітнього середовища)

1. Ознайомлення зі змістом та особливостями організації освітнього процесу з географії в ЗЗСО;

2. Ознайомлення з навчально-методичним забезпеченням географічних дисциплін, наявним в ЗЗСО та можливостями його використання (підручники, дидактичні посібники, методичні рекомендації, карти, атласи, глобуси тощо);

3. Складання календарно-тематичного плану і планів окремих занять, завдань для поточного і тематичного оцінювання тощо;

4. Участь у засіданнях педагогічної ради закладу освіти, у роботі методичних семінарів тощо;

5. Відвідування та аналіз занять учителів та колег-практикантів.

Змістовий модуль IV. Виховна робота

(ціннісно-орієнтаційна (виховна) діяльність здобувача-практиканта – розвиває вміння ефективно організовувати різні види педагогічної комунікації, вибирати і конструювати зміст, форми, методи і засоби виховної і позакласної роботи)

1. Ознайомлення з організацією виховної роботи у ЗЗСО, з планом виховної роботи класу тощо;
2. Виконання обов'язків помічника класного керівника;
3. Організація і проведення виховного заходу, бесід щодо формування системи ставлень старшокласників тощо;
4. Відвідання та аналіз виховних заходів, що проводять інші практиканти.

Етапи проведення виробничої (педагогічної) практики

Етап 1. Настановча конференція

- ✓ Інструктаж з проходження виробничої (педагогічної) практики;
- ✓ Завдання на практику;
- ✓ План проходження практики;
- ✓ Техніка безпеки;
- ✓ Вимоги до звіту про проходження практики.

Етап 2. Процес проходження практики

- ✓ Консультації в період проведення практики згідно складеного графіку, в очній формі чи в режимі онлайн.

Етап 3. Захист звіту з виробничої (педагогічної) практики

- ✓ Студент представляє звіт про проходження практики, оформлений згідно вимог та захищає звіт у формі усної доповіді та відповідей на додаткові питання.

На захист виробничої (педагогічної) практики подаються такі документи *(додаток Б)*:

1. Індивідуальний план роботи студента-практиканта з помітками про виконання кожного виду роботи та оцінкою за підписом керівників практики;
2. Конспекти лекцій з рецензією керівника-консультанта або методиста;
3. Конспекти семінарських (практичних) занять із рецензією керівника-консультанта або методиста;

4. Аналіз відвідуваного заняття (не менше 3-х) студентів-практикантів;
5. План та протокол проведення виховних та навчальних заходів з учнями;
6. Звіт щодо виконання індивідуального плану роботи магістра-практиканта.

Звіт студента повинен відповідати наступним правилам оформлення:

1. Обсяг звіту складає довільну кількість сторінок комп'ютерного набору. До загального обсягу входять титульна сторінка, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел та додатки.

2. Текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 30 мм, правого – 10 мм.

3. Титульна сторінка оформляється за встановленою формою (*взірець додається у додатку Б*).

4. Заголовки розділів виконують великими літерами, симетрично до тексту, наприклад: ЗМІСТ, ОСНОВНА ЧАСТИНА, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ.

5. Список використаної літератури та інших документальних джерел, використаних під час роботи, розміщуються після висновків і оформляється відповідно до чинних стандартів.

8. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Поточний контроль** за роботою здобувачів-практикантів здійснюється керівниками практики і деканатом;

2. Протягом терміну практики керівники відвідують заняття здобувачів, організовують їх обговорення та аналіз. Поточний контроль здійснюється керівниками практики у формі співбесіди, перевірки методичних розробок занять, дидактичних матеріалів, оцінювання якості наукових повідомлень.

3. **Підсумковий контроль** здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності здобувача протягом конкретного періоду у формі **диференційованого заліку**.

4. По завершенню виробничої (педагогічної)/науково-дослідної практики (не пізніше як у триденний термін) здобувачі подають керівнику звітну документацію.

5. На підставі всіх поданих документів, результатів роботи здобувачів та захисту звіту приймається рішення комісії про виконання програми і виставлення залікової оцінки.

6. Облік та оцінка результатів роботи завершується на підсумковій конференції з виробничої (педагогічної)/науково-дослідної практики. Її мета – проаналізувати та узагальнити результати практики, відзначити успіхи та недоліки у її підготовці та проведенні.

7. Здобувачу, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених закладом вищої освіти.

9. КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ

Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

Оцінка «відмінно» – А (90-100 балів) – всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння магістранта застосовувати і творчо використовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями педагогічної діяльності в закладі освіти. Виявлено вміння будувати стосунки зі студентами/учнями, викладачами; вміння аналізувати освітній процес,

проводити науково-педагогічні дослідження за різними методиками. Продемонстрована активність та ініціативність у підготовці та проведенні виховних заходів. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від закладу освіти – «відмінно».

Оцінка «дуже добре» – В (80-89 балів) – завдання, передбачені робочою програмою практики виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння (на конструктивному рівні) застосовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями діяльності в закладі освіти. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від закладу освіти – «дуже добре».

Оцінка «добре» – С (75–79 бали) – завдання практики виконано. В ході виконання завдань, зокрема підготовка до занять, допускалися незначні помилки. Недостатньо аргументовано здійснювався аналіз освітнього процесу. Під час проведення виховних заходів виявляв/-ла старанність. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від закладу освіти – «добре».

Оцінка «задовільно» – D (60–74 бали) – завдання практики виконано не в повному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Недостатньо обґрунтовано вибиралися методи проведення занять та форми проведення виховних заходів. Допускалися помилки під час аналізу освітнього процесу.

Звітна документація оформлена з помилками. Щоденник оформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від закладу освіти – «задовільно».

Оцінка «достатньо» – E (50–59 балів) – завдання виконано з помилками. Всі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена з помилками. Щоденник оформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від закладу освіти – «задовільно».

Оцінка «незадовільно» – FX (35–49) – незадовільно з можливістю повторного складання. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види педагогічної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній щоденник, характеристика-відгук.

Оцінка «незадовільно» – F (1–34) – незадовільно з обов'язковим повторним проходженням практики. Студент не виконав запланованих завдань практики і виявив повну непідготовленість до практичної діяльності на репродуктивному та конструктивному рівнях майбутньої професійної діяльності.

10. ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Політика проходження практики в університеті регулюється:

1. Порядок встановлення відповідності навчальних дисциплін (практик) профілю кафедр університету <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/07/Poriadok-vstanovlennia-vidpovidnosti-navchalnykh-dystsyplin-praktyk-profilu-kafedr-universytetu.pdf>

2. Положення про організацію та проведення практики у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №805 від 27.11.2019 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp->

[content/uploads/sites/118/2019/11/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-805.pdf](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-805.pdf)

3. Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

В університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя

Стефаника» <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf>

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бенедюк В. В. Загальна методика навчання географії: Навчальний посібник. Луцьк: ПП ІванюкВ.П., 2020. – 165 с.
2. Васянович Г. П. Педагогічна етика: Навч. посіб. / Г. П. Васянович. – К. : «Академвидав», 2011. – 248 с.
3. Вдовичин І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. – 247 с.
4. Гончаренко С. У. Методика як наука / С. У. Гончаренко. – К.: Хмельницький, 2000. – 30 с
5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] / І. М. Дичківська – К.: «Академвидав», 2012. – 352 с.
6. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.Н. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / За ред. проф. І. В. Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 484 с.
7. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р.
8. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р.
9. Зацерковний В.І. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / В.І. Зацерковний, І.В. Тішаєв, В.К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с.
10. Індивідуальна освітня траєкторія магістрів на науково-педагогічній практиці: посібник / А.В.Степанюк, М.М. Гладюк, Н.Й.Міщук, Г.Я.Жирська, Л.С.Барна. Тернопіль: Вектор, 2018. – 48 с.
11. Кобаль В. І. Методика викладання у вищій школі: навчально-методичний посібник / В.І. Кобаль. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2016. – 203 с.

12. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / А.І. Кузьмінський. – К. : Знання, 2005. – 486 с.
13. Медвідь В.Ю., Данько Ю.І., Коблянська І.І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. – 220 с.
14. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / О.В. Малихін, І. Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. – Київ: КНТ, 2014. – 262 с.
15. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І.С. Добронравова, О.В. Руденко, Л.І. Сидоренко та ін.; за ред. І.С. Добронравової (ч. 1), О.В. Руденко (ч. 2). – К. : ВПЦ «Київський Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця університет», 2018. – 607 с.
16. Мокін Б.І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / Б.І. Мокін, О.Б. Мокін. – 2-е вид., змін. та доп. – Вінниця : ВНТУ, 2015. – 317 с.
17. Олег Адаменко, Наталія Зоріна. Методологія та організація наукових досліджень в екології : підручник. Івано-Франківськ : Супрун В. П. [вид.], 2015. – 169 с.
18. Освітні технології у короткому викладі: навчально-методичний посібник / О.І.Янкович, Л.М.Романишина, М.М.Бойко, Н.М.Лупак, Л.М.Паламарчук. Тернопіль: Астон, 2012. – 144 с.
19. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посібник / за ред. А. Є. Конверського. К. : Центр учбової літератури, 2010. – С. 5–105.
20. Пащенко М. І., Пащенко Д. І., Перепелюк Т. Д. Психолого-педагогічна практика: практично-зорієнтований посібник на допомогу студентам, магістрантам, аспірантам, психологам, соціальним педагогам. Умань, 2008. – 179 с.
21. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія: навчальний посібник. Вид. 3-тє, виправ. Суми: Університетська книга, 2010. – 352 с.

22. Положення про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 805 від 27.11.2019) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-805.pdf>

23. Пометун О. Пироженко. Л. Сучасний урок, інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посіб. К.: А, С, К., 2003. – 320 с.

24. Проблеми формування професіоналізму особистості та діяльності майбутнього фахівця в контексті вимог євроінтеграції: колективна монографія / під наук. ред. проф. О.С. Цокур. Одеса : СПД Бровкін О.В., 2012. – 160 с.

25. Тверезовська Н.Т., Сидоренко В.Н. Методологія педагогічного дослідження. Навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2014. – 440 с.

26. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] / М.М. Фіцула – К.: «Академвидав», 2014. – 456 с.

27. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Віче : НУВГП, 2016. – 151 с.

Інформаційні ресурси:

1. Болонська декларація [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/

2. Загальні відомості про вищу освіту в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.mon.gov.ua/education/higher/higher

3. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

4. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0998290-04#Text>

5. Методи навчання та їх класифікація // Сайт «Osvita.Ua» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.ua/school/theory/780/>

6. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://moskalik.at.ua/kurs_lekziy/mmmvvv.doc

7. Національна доктрина розвитку освіти в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>
8. Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnistuvishchikh-navchalnikh-zakladakh/4688>
9. Про національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text>
10. Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1488/1/Особливості,%20проблеми%20та%20шляхи%20активізації%20самостійної%20роботи%20студентів.pdf>.
11. Web-сайт «Інновації в сучасній освіті» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://timso.koippo.kr.ua/hmura10/suchasni-metody-navchannya-u-protsesi-vykladannya-biologiji/>
12. Web-сайт «Osvita.ua» [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/biology/36366/
13. Web-сайт «Сучасний урок» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://journal.osnova.com.ua/download/11-386-35570.pdf>.

ДОДАТКИ*Додаток А***ВЗІРЦІ ДОКУМЕНТІВ**

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

ЩОДЕННИК
ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ
на _____

(назва підприємства, установи, організації)

студента _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Освітній рівень «Магістр»

_____ курс, група _____

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

ЗВІТ
по науково-дослідній практиці
на базі кафедри географії та природознавства
Факультету природничих наук

(назва установи, де відбувається практика)

Студента групи _____

_____
(П.І.Б.)

Керівник практики від ЗВО

_____
(посада та П.І.Б.)

Додаток до звіту

За час науково-дослідної практики зроблено:

1. Огляд друкованої літератури та бібліографічних джерел з наукової проблеми _____
_____
2. Збір та обробка практичного та інформаційного матеріалу
_____
_____
3. Ознайомлення зі змістом відгуків на автореферати
_____
_____
4. Ознайомлення зі змістом рецензій викладачів на науково-методичні розробки _____
_____

За час науково-дослідної практики підготовлено:

1. Наукову статтю (назва)
_____
_____
2. Тез на конференцію (назва)
_____
_____
3. Бібліографічний список авторефератів (щодо якої проблематики, кількість)
_____
_____
4. Бібліографічний список наукових статей (щодо якої проблематики, кількість)
_____
_____
5. Відгук на автореферат (назва, автор, дата захисту)
_____
_____

За час науково-дослідної практики прийнято участь в _____
_____

(назва, місце та дата проведення).

УДК 657.24:06.05

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ УЧНІВ НА
УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ У ЗЗСО

**Іванчук Іван Степанович, магістр II курсу, спеціальності 014.07 Середня
освіта (Географія)**

Ключові слова: _____

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень та невирішені частини загальної проблеми. .... Метою доповіді є з'ясування .... Виклад основного матеріалу. .... Висновки. .... Література...

Додаток Б

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

**ЩОДЕННИК
ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ)
ПРАКТИКИ**

на _____

(назва підприємства, установи, організації)

студента _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Освітній рівень «Магістр»

_____ курс, група _____

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

ЗВІТ
про проходження
виробничої (педагогічної) практики

на _____

(назва установи, де відбувається практика)

Студента групи _____

_____
(П.І.Б.)

Керівник практики від ЗВО

_____
(посада та П.І.Б.)

Керівник практики від підприємства

_____
(посада та П.І.Б.)

_____
(підпис)